

1. Obiekt

610

DAWNY TARTAK - ZESPOL

2. Czas powstania

1902/1919

3. Miejscowość

PRZEMYSL

11. 1-4 bud. mieszkainy od zach. i wsch. oraz detal, neg. 500/668/5,2,4,3; 5-bud. adm.-socjalny i produkcyjny, (od zach.), neg. 500/668/1;

sytuacja; orientacja

4. Adres

ul. Bohaterów Getta 25-27

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo przemyskie

gmina Przemysl

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo rzeszowskie

powiat Przemysl

8. Właściciel i jego adres

nr 27 - Malopolski Przemysl Drzewny
S.A., ul. Lukasińskiego 7

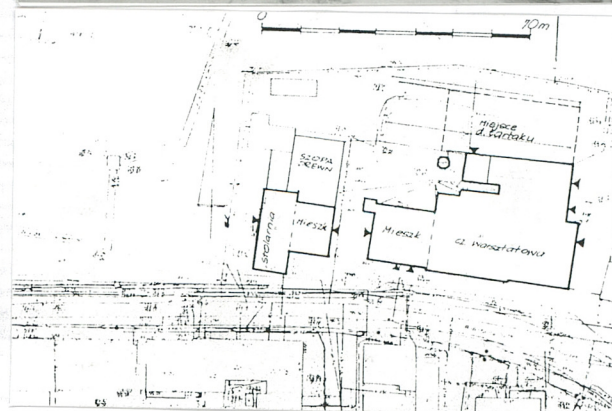
9. Uzytkownik i jego adres

nr 27 - Malop. Przem. Drzewny S.A.

10. Rejestr zabytkow

Nr

data

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

W 1901 r. zbudowano tartak o napędzie parowym z zapleczem warsztatowo-administracyjnym a obok budynki mieszkalne dla pracowników i właściciela - p. Bystrzyckiego.

Tartak usytuowano na sporej działce - pierwotnie ok. 1,5 ha. W roku 1919 rozbudowano dom mieszkalny właściciela dobudowując od zachodu parterowy budynek przykryty mansardowym, 4-połaciowym dachem.

W latach 1939-1945 właściciel dopuścił do spółki p. Pragłowski. W roku 1945 część przemysłowa zespołu została przejęta przez skarb Państwa. Budynek mieszkalny z niewielką działką pozostawiono właścicielowi. Tartak przejęło w użytkowanie Okręgowe Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego. W 1949 r. na krótko tartak unieruchomiono. Ponownie wznowiono produkcję po remoncie wykonanym w 1951 r. W trakcie prac remontowych dawne pomieszczenia magazynowe przysposobiono do roli zaplecza socjalnego załogi. Wymieniono część stolarki okiennej.

W 1973 r. tartak zlikwidowano pozostawiając kuźnię oraz warsztaty mechaniczne i część mieszkalną. Ok. 1980 r. fizycznie zlikwidowano dawną kałużę traków.

W roku 1992 część nowszą budynku mieszkalnego (z 1919 r.) nabył p. [REDAKTED] i po remoncie oraz niezbędnej adaptacji przystosował do zadań stolarni.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrza, wyposażenie, instalacje)

Na zespół składają się:

1. Budynek wielofunkcyjny: warsztatowo-mieszkalny przy ul. Boh. Getta 27

2. Budynek mieszkalny, w części adaptowany dla potrzeb produkcji stolarskiej (ul. Boh. Getta 25)

Zespół usytuowany jest wzdłuż ul. Bohaterów Getta, po jej północnej stronie. Budynek warsztatowy łączy się z częścią administracyjną i mieszkalną. W głębi działki, w drugim równoległym skrzydle zwartej zabudowy przemysłowej, usytuowana jest kuźnia oraz warsztat samochodowy. Przylegała do nich dawniej hala tartaczna, z której pozostał dzisiaj jedynie wysoki komin o 8-kątnej podstawie.

Budynek mieszkalny zwrócony jest wejściem na wschód. Usytuowano go prostopadle do ulicy. Od obiektu warsztatowo-administracyjnego oddziela go przejazd na podwórze.

Od zachodu przylega doń obszerny warsztat stolarski urządzony w dawnym bud. mieszkalnym oraz zbudowany niedawno w głębi działki nowy budynek stolarni.

Pozostała część dawnej 1,5-hektarowej działki sprzedana została - w końcu lat 80-tych XX w. - zakładom "POMONA".

Bud. stolarni oraz nieco cofnięty bud. mieszkalny oddziela od chodnika ulicy niewielki ogród warzywny ogrodzony metalową siatką. Przy budynku mieszkalnym zachowała się kuta metalowa furtka.

Patrz karty ewidencyjne: bud. produkcyjno - administracyjno - mieszkalny d. tartaku, 1902 r.

bud. mieszkalny d. właściciela tartaku, 1902/1919

14. Kubatura Łączna bud. prod., admin. i mieszkalnego ok. 8870 m ³ .	15. Powierzchnia użytkowa działka ok. 1,5 ha Łączna pow. bud. produkcyjnych i socjalnych ok. 1520 m ² .	16. Przeznaczenie pierwotne tartak, kuźnia, warsztaty z częścią mieszkalną	17. Użytkowanie obecne warsztaty mechaniczne, stolarnia, mieszkania
18. Prace budowlane i konserwatorskie <p>W 1919 r. rozbudowano bud. mieszkalny.</p> <p>W 1951 r. przebudowano część mieszkalną zwartą z bud. produkcyjnym. Dwa istniejące mieszkania podzielono na trzy i wydzielono część administracyjną. W części socjalnej zespołu produkcyjnego wymieniono stolarkę okienną.</p> <p>Ok. 1960 r. dokonano wymiany stolarki okiennej w bud. warsztatu mechanicznego - ślusarni. Stolarkę drewnianą zastąpiono metalową typu przemysłowego. Przy okazji tych prac powiększono dawne otwory okienne.</p> <p>W 1972 r. przebudowano kotłownię.</p> <p>W 1973 r. wstrzymano pracę tartaku. Zaprzestano prowadzenia inwestycji i poważniejszych prac remontowo-konserwacyjnych. Ograniczono zakresy robót do utrzymujących obiekty w stanie technicznym umożliwiającym bezpieczne prowadzenie ich eksploatacji.</p> <p>W latach 1992- 1995 przebudowano część bud. mieszkalnego - wprowadzono do niego stolarnię. Przy okazji dokonano wymiany pokrycia dachu - z łupku na blachę stalową, ocynkowaną. Zlikwidowano również połączenia komunikacyjne pomiędzy starszą (1902) i nowszą (1919) częścią bud. mieszkalnego.</p>		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) <p>Pierwotny zespół produkcyjno-administracyjno-mieszkalny związany z działalnością tartaku parowego praktycznie nie istnieje. Obecnie obiekty, wchodzące niegdyś w jego skład, rozbite pomiędzy dwu właścicieli i kilku użytkowników, pełnią też wiele różnych funkcji.</p> <p>Budynek d. hali traków nie istnieje - pozostał relikt kominu przemysłowego.</p> <p>Bud. warsztatu mechanicznego i kuźni zatracił pierwotny charakter elewacji - a to wskutek zmiany kształtu otworów okiennych i stolarki. Bud. mieszkalny podobnie - a to z racji zmiany funkcji - z mieszkalnych na produkcyjne (w znacznej części).</p> <p>Realizowane na terenie d. zespołu różne programy produkcyjne różnicują obecnie charakter dawnej zabudowy i organizacji przestrzeni. Ta różnorodność programów współcześnie tutaj wprowadzonych jeszcze bardziej rozbija jednorodny niegdyś krajobraz kulturowy, niszcząc i pozostawiając jeszcze relikty dawnej architektury przemysłowej.</p> <p>Obecny stan techniczny obiektów ocenić należy na dobry (fundamenty, mury nośne, stropy, konstrukcje i pokrycia dachów, stolarka okienna i drzwiowa, instalacje).</p>	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie <p>Zespół stanowił niegdyś reprezentatywny przykład rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i technicznych zakładu przemysłu drzewnego, powiązanego z zapleczem warsztatowo-mechanicznym, administracyjnym i mieszkalnym - domem właściciela zakładu.</p> <p>Relikty zespołu chronić w formach symbolicznych utrzymując układ przestrzenny zabudowy, skalę brył, elewacje budynków produkcyjnych, administracyjnych, mieszkalnych. Utrzymywać obiekty w dobrym stanie technicznym, unikać ingerencji w bryły, elewacje, kontrolować procesy przemiany programów użytkowych.</p> <p>Zakresy prac remontowych, konserwacyjnych, zmiany programów użytkowych, programy adaptacji obiektów do nowych funkcji, programy gospodarki przestrzenią uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

patrz karty ewidencyjne obiektów składających się na zespół - rubr. 13.

25. Opracował: Program komputerowy karty - Word for Windows - BSIDZT S. Januszewski

tekst mgr inż. arch. Anna Broniewska 20 listopad 1995 r.

plany, rysunki mgr inż. Anna Broniewska 15 listopad 1995 r.

zdjęcia fotogr. mgr inż. arch. Anna Broniewska 15 listopad 1995 r.

miejsce przechowywania negatywów BSIDZT S. Januszewski

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

22. Bibliografia

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki